

ШЫН

Солун 1925 чылдың август 31-де үнүп эгелээн

№ 153 (15373) ♦ 1994 чылдың сентябрь 24, суббота

Ат салган шагы 22.10. ± Садар өртөө 150 рубль.

С Е С С И Я Г А ЧУГААЛАЖЫР

Тыва Республиканың Дээди Хуралының ийги сессиясының ийги хуралы бо чылдың сентябрь 27-де эгелээр.

«Тыва Республиканың Чазак дугайында», «Нотариат дугайында», «Куш-культура дугайында» хоойдулар төлөлдөрдүн сессиянын ийги хуралына чугаалажып көөр. Ол иштак Тыва Республиканың мөөн мурнунда турган Дээди Советиниң Президиумунун удуртулгазын саң-хөө-ажыл-агый чорудулазынга болдурган шыңгы хажы-дышыкынар фактыларының талазы-биле резиянын дугайында айтырыг хүй айтырымында кирген.

Тыва Республиканың Дээди Хуралының ажылының планын сессияга бадлаалар.

Любовь ЖИЦ

«Дүжүт-94» ТАРАА: ШАҢНАР ДОЛЗУН

Республиканың ажыл-агыйларында тараа кезиледе бо хүннерде кидин түдүк. Нитизи-биле байдал кандыгы? Дүжүт ажаалдазынын кайы хире чоруп турарын республиканың Статистика эргелелинин сөөлү сан-көргүзүг медээзинден аргаш көөр болза, байдал мындай.

Тараа культураларын бо күзүн 137617 гектар черден ажаап алар. Сентябрь 20-инд сап-медээзи-биле алдыга, 7014 гектар черин тараазын кестирип алган. 5516 гектар шөлдү тараазын бастырган, 4676 тонна тараа ажаап алдынын. Республика тараанын бир гектардан ортума дүжүт нитизи-биле амгы хүннерде 8,5 центнер-биле санаткып турар.

Совхозтарда, колхозтарда болгаш коллективтик ажыл-агый бүдүрүлгелеринде мында дүжүттүн байдалынын кандыг үгенигин, тараа шөлдүнү кемчээлинин айы-биле көргүзүп берели.

БИИ-ХЕМ КОЖУУН. Кожуунда бир гектардан ортума дүжүт — 15,2 центнер боол турар. Дүжүдүн ажаап алар учурдуг 21058 гектар черин 736 гектарынын тараазын кескен, 1115 тонна дүжүт ажаап алдынын.

Бир гектардан ортума дүжүт — 15,2 центнер боол турары — сөөлү бо сан-медээзи-биле алдыга, кожууннар арасында эң үлүг көргүзүп боол турар.

Кожуунунуң ажыл-агыйларында «Кызыл тараазын» коллективтик бүдүрүлгенин тараажылары бир гектар черден 19,9 центнер ажаап ал турар, а «Хадында» ол көргүзүп оон үлүг-ла дүжүк чок — 16,4 центнер. Кожуунун өске өске-агыйлары ол сая-туңге негепти хар.

ЧӨП-ХЕМ ЧИК КОЖУУН. Оң ажыл-агыйлары тараа ажаалдазынын темпизин шоолду-ла дүргөдөп турар байдалыг. Чүге дизе, Статистика эргелелинин дынаандыг-мелээзинде чүгө үш-ле ажыл-агыйын көргүзүп каан. Чижээ, «Икра» коллективтик ажыл-агый бүдүрүлгезин тараажылары ажылын шуудула берген болгаш оларын дүжүт ортума-биле 12 центнер. Оларын соондан «Саян-Тала», «Тыва» чоруп турар. Оң ажыл-агыйларын амыдында көргүзүп — гектардан ортума дүжүт — 10,0 биле 9,0 центнер.

СУТ-ХӨЛ КОЖУУН. Сүт-Хөлдүн тараажылары 182 гектар тараазын кестирген болгаш 135 тонна тараан ажаап алган, бир гектардан ортума дүжүт — 7,4 центнер. Ол көргүзүп «Алдан-Мадыра» совхозта — 13,3 центнер.

КАА-ХЕМ КОЖУУН. Кожуунун тараажылары бо күзүн тараа культураларын 22341 гектар черден ажаап алдыр. Оон 893 гектары кескен, 662 тонна тараа ажаап алдынын. Бо кожуунунуң ажыл-агыйлары чугула бо ажылча массалы-биле кирген. Бир гектар черден ап турар көргүзүг — «Бүрүн», «Улуг Октябрь» совхозтарда багай аяс — 13,5, 10,1 центнер. Танды Чаз-Хөл, Улуг-Хем кожууннарын хову-шөлдөргө бо чылдың дүжүдү дээш ажаап шуудаан. А арткан кожууннарга ажаалдазынче массалы-биле кирбес болза, үе мавар аяс, озалдан болуп. Бар-ла тараан ажаар болу тараа-былаалык болбас, хожож деп чүве билдингир.

АК-ДОВУРАК: «Чылыг кирер, дүвүрөөн херээ чок»

1993—1994 чылдың кыжы Ак-Довурак хоорайның чурттагыларынга, бүдүрүлгө, албан черлериниң коллективтеринге кончук берге болгаш дээрив билер би: Хоорайнын эвп турган байжынын чыдылдыг системалары доңгаш чарылган ооң сооп дарый хоорайның чыдылдыга төвүгү каш он чылдарга септеттимөөв дериг-херекесе үрелин, харин-даа өрттөнгөн түнүгү бугу хоорай чылыг чок аркан болгаш чурттагы чон улуг түргөдөли көргөн. Ыччалза-даа чон шыдамык чоруу көргүзүп, ажыл-агыйың карбаан, акы-төдү сооктан камгалап ап шыдаан болгаш чер-чуртундан-даа деэп чорбаан.

Тыва Республиканың Президентин Ш. Д. Ооржак, Курене секретары — Тыва Республиканың Президентинин доңгаш Чазактын администрациязының удуртукчуу В. С. Окур-оол, түдүг, архитектура болгаш чурттага-коммунал ажыл-агый сайыды В. А. Монгуш үлетур, энергетика, транспорт болгаш харылза сайыды Н. В. Дьяков олар сентябрь 22-де Ак-Довурак хоорайның чыдылдыга төвүгө чедди, мында кылдыңын турар ажылдарын байданып көргөн.

Хоорайның чыдылдыг төвүгө болгаш чурттага байжынын ажаалдазын шадла-ла эгелөөн. Бо бүгү чүгүлдери кылдыр дээш Тыва Республиканын Чазак, Ак-Довурак хоорай чагыргазы болгаш Барыш-Хемчик кожуунун удуртулгазы улуг күштү үндүргөн дээрин демдөөр апар.

Президентинин олдурган вертоледи «Тыва даг-дүгү» комбинааттын азда талазын доңгөлик кырынга хонуптары билек, школары болгаш чурттагы чон үткүп алган. Бичи оолдар аразында маржылып, «Шериг-оол кайы», Президент кайы» деп аразында хөлчөк маржыкыла турарлар, чаптанчы хөлчөк. А улуг үлүс-түдүк арында өөрүшкү барла болза, ол өөрүшкүнү артында аар чүк бэр дээрив

дызында чок. «Школамыс соок-тур» деп школаны уруглар Президентиге тайылдырлап турдулар.

«Тыва даг-дүгү» комбинааттын кол инженери Д. М. Савилынын чылыгы уда-удас кириптериниң дугайында Президентиниң чанынга туруп алгаш, чонга тайылдырларды. Кыска учуражып, галлар соонда Президент чыдыг төвүгө кылдыңын ажылдарын көөрү-биле ажаа чед берген. Төп котельанын дашында бо хүннерде 5 мун 200 тонна эки шнардыг хөмүр-дашты экеп алган болгаш ону котельанын одалга деңгине чокчушуду бульдөөр-биле үстү-түрүт. Одалга төвүгүн кырында улуг хоолдарын бирээзинден чик ыш дээрже билдир-билдиртпес чыгыларды үнүп каап турду. Ол дээрже бири котельда чыгып калган элөөн каш тонна чөп өрттөнмөөн хөмүрү болгаш шлакты оон аргылап турары ол дээрзин Дмитрий Михайлович Чазактын удуртукчуларына тайылдырлап.

ЧЭП-тин 165 кижи составтык коллектив болгаш сантехниктиг ажылдар кылып турар бригадалар бо чыны өттүр дүн-хүн чок ажалдан тургаш, улуг хөмүздүг ажылдары кылган-дыр дээрже Президент көргөш, 8 мототолдун 2-и куралында, арткааны элөөкө ажылдары чаап апар. Ычангаш олар-

ын чамдыктарын септелгезин дооскан, бо хүннерде 2 котельда ажылдар кылдыр долузу-биле септеттинген болгаш шенедезин кылган. Септелге ажылдарыга ажаалаар чамдык чүлдөр, кезектер чок болза-даа котельанын инженер-техниктиг ажылдакчылары, специалистер чогаалык чоруун көргүзүп, чамдык чүлдери боттары чогаалык кылдып турарын Чазактын удуртукчулары кончук дөткөөн. Ычангаш котельдар иштине салыр чинге хоолдары олар боттары кылып, хайндырдып турдулар.

Суг сорулар болгаш сугу-уңай-бөө таралыр күштүг насостарны чамдыктын солгаан болгаш куралырга база арттырып алган. Суг артылаарына ажалдар 60 тонна дүштү чыдылдыга төвүгө тускайлап экеп алган болгаш мында суг анализ кылып лабораторияга хүлээткен. Бо бүгү ажылдарын кылып чорууларына комбинааттын кол инженери Д. М. Савилынын ангыла чыдылдыг төвүгүн кол инженери Олег Кордовшенко багай эвэс кирип турар. Олар база-ла каңчылар болгаш өске-даа септеткин-лер-биле дөңгө дүн-хүн чок ажалдан, харин-даа мырынай «чүлдүр» ажалтан алган улус чорду. Котельдар кылдыңын турар ажылдары ангыла чыдылдыга баажынын мөөн мурнунда турган кончук улуг сонгала-

айтыр херек. Байжынар чогуна бок урар контейнерлерин четчири-биле тургузары чугула.

Чамдык байжынарны септетилер дээрже ээлери чок, хуужуктан соонда Саян артынга көже берген. Ындай байжынарны суд, прокуратура органнарына чедип тургаш, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

Ак-Довурак хоорай чагыргазынын даргаы С. К. Күжүт бөгү чурданын кылдып чорудуларына улуг күштү үндүргөн-дир дээрин

Чазактын удуртукчулары түгүнөөн Кышталыр, чаадыр база чыны өттүр оң удуртулгазын көргөй улуг хөмүздүг паран ажылдар чок ажалдан турганнын түнүшөлдө, Президент анаа чоруп турар үешиле, араан. Ындай-даа болза С. К. Күжүт, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

Ак-Довурак хоорай чагыргазынын даргаы С. К. Күжүт бөгү чурданын кылдып чорудуларына улуг күштү үндүргөн-дир дээрин

Чазактын удуртукчулары түгүнөөн Кышталыр, чаадыр база чыны өттүр оң удуртулгазын көргөй улуг хөмүздүг паран ажылдар чок ажалдан турганнын түнүшөлдө, Президент анаа чоруп турар үешиле, араан. Ындай-даа болза С. К. Күжүт, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

Ак-Довурак хоорай чагыргазынын даргаы С. К. Күжүт бөгү чурданын кылдып чорудуларына улуг күштү үндүргөн-дир дээрин

Виктор КАРА-САЛ.

Хүннүң чугула айтырыгы

АРАТТАРЫНҢ ХОМУДАЛЫ ЧӨПТҮГ

Эрткен иеделяда Тыва Республиканың Президентин Ш. Д. Ооржак ажил-агыйын эвп турган байжынын чыдылдыг системалары доңгаш чарылган ооң сооп дарый хоорайның чыдылдыга төвүгү каш он чылдарга септеттимөөв дериг-херекесе үрелин, харин-даа өрттөнгөн түнүгү бугу хоорай чылыг чок аркан болгаш чурттагы чон улуг түргөдөли көргөн. Ыччалза-даа чон шыдамык чоруу көргүзүп, ажыл-агыйың карбаан, акы-төдү сооктан камгалап ап шыдаан болгаш чер-чуртундан-даа деэп чорбаан.

Тыва Республиканың Президентин Ш. Д. Ооржак, Курене секретары — Тыва Республиканың Президентинин доңгаш Чазактын администрациязының удуртукчуу В. С. Окур-оол, түдүг, архитектура болгаш чурттага-коммунал ажыл-агый сайыды В. А. Монгуш үлетур, энергетика, транспорт болгаш харылза сайыды Н. В. Дьяков олар сентябрь 22-де Ак-Довурак хоорайның чыдылдыга төвүгө чедди, мында кылдыңын турар ажылдарын байданып көргөн.

Хоорайның чыдылдыг төвүгө болгаш чурттага байжынын ажаалдазын шадла-ла эгелөөн. Бо бүгү чүгүлдери кылдыр дээш Тыва Республиканын Чазак, Ак-Довурак хоорай чагыргазы болгаш Барыш-Хемчик кожуунун удуртулгазы улуг күштү үндүргөн дээрин демдөөр апар.

Президентинин олдурган вертоледи «Тыва даг-дүгү» комбинааттын азда талазын доңгөлик кырынга хонуптары билек, школары болгаш чурттагы чон үткүп алган. Бичи оолдар аразында маржылып, «Шериг-оол кайы», Президент кайы» деп аразында хөлчөк маржыкыла турарлар, чаптанчы хөлчөк. А улуг үлүс-түдүк арында өөрүшкү барла болза, ол өөрүшкүнү артында аар чүк бэр дээрив

ЧЭП-тин 165 кижи составтык коллектив болгаш сантехниктиг ажылдар кылып турар бригадалар бо чыны өттүр дүн-хүн чок ажалдан тургаш, улуг хөмүздүг ажылдары кылган-дыр дээрже Президент көргөш, 8 мототолдун 2-и куралында, арткааны элөөкө ажылдары чаап апар. Ычангаш олар-

ын чамдыктарын септелгезин дооскан, бо хүннерде 2 котельда ажылдар кылдыр долузу-биле септеттинген болгаш шенедезин кылган. Септелге ажылдарыга ажаалаар чамдык чүлдөр, кезектер чок болза-даа котельанын инженер-техниктиг ажылдакчылары, специалистер чогаалык чоруун көргүзүп, чамдык чүлдери боттары чогаалык кылдып турарын Чазактын удуртукчулары кончук дөткөөн. Ычангаш котельдар иштине салыр чинге хоолдары олар боттары кылып, хайндырдып турдулар.

Суг сорулар болгаш сугу-уңай-бөө таралыр күштүг насостарны чамдыктын солгаан болгаш куралырга база арттырып алган. Суг артылаарына ажалдар 60 тонна дүштү чыдылдыга төвүгө тускайлап экеп алган болгаш мында суг анализ кылып лабораторияга хүлээткен. Бо бүгү ажылдарын кылып чорууларына комбинааттын кол инженери Д. М. Савилынын ангыла чыдылдыг төвүгүн кол инженери Олег Кордовшенко багай эвэс кирип турар. Олар база-ла каңчылар болгаш өске-даа септеткин-лер-биле дөңгө дүн-хүн чок ажалдан, харин-даа мырынай «чүлдүр» ажалтан алган улус чорду. Котельдар кылдыңын турар ажылдары ангыла чыдылдыга баажынын мөөн мурнунда турган кончук улуг сонгала-

айтыр херек. Байжынар чогуна бок урар контейнерлерин четчири-биле тургузары чугула.

Чамдык байжынарны септетилер дээрже ээлери чок, хуужуктан соонда Саян артынга көже берген. Ындай байжынарны суд, прокуратура органнарына чедип тургаш, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

Ак-Довурак хоорай чагыргазынын даргаы С. К. Күжүт бөгү чурданын кылдып чорудуларына улуг күштү үндүргөн-дир дээрин

Чазактын удуртукчулары түгүнөөн Кышталыр, чаадыр база чыны өттүр оң удуртулгазын көргөй улуг хөмүздүг паран ажылдар чок ажалдан турганнын түнүшөлдө, Президент анаа чоруп турар үешиле, араан. Ындай-даа болза С. К. Күжүт, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

Ак-Довурак хоорай чагыргазынын даргаы С. К. Күжүт бөгү чурданын кылдып чорудуларына улуг күштү үндүргөн-дир дээрин

Чазактын удуртукчулары түгүнөөн Кышталыр, чаадыр база чыны өттүр оң удуртулгазын көргөй улуг хөмүздүг паран ажылдар чок ажалдан турганнын түнүшөлдө, Президент анаа чоруп турар үешиле, араан.

Ындай-даа болза С. К. Күжүт, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

Ак-Довурак хоорай чагыргазынын даргаы С. К. Күжүт бөгү чурданын кылдып чорудуларына улуг күштү үндүргөн-дир дээрин

Чазактын удуртукчулары түгүнөөн Кышталыр, чаадыр база чыны өттүр оң удуртулгазын көргөй улуг хөмүздүг паран ажылдар чок ажалдан турганнын түнүшөлдө, Президент анаа чоруп турар үешиле, араан. Ындай-даа болза С. К. Күжүт, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

Ак-Довурак хоорай чагыргазынын даргаы С. К. Күжүт бөгү чурданын кылдып чорудуларына улуг күштү үндүргөн-дир дээрин

Чазактын удуртукчулары түгүнөөн Кышталыр, чаадыр база чыны өттүр оң удуртулгазын көргөй улуг хөмүздүг паран ажылдар чок ажалдан турганнын түнүшөлдө, Президент анаа чоруп турар үешиле, араан.

Ындай-даа болза С. К. Күжүт, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

Ак-Довурак хоорай чагыргазынын даргаы С. К. Күжүт бөгү чурданын кылдып чорудуларына улуг күштү үндүргөн-дир дээрин

Чазактын удуртукчулары түгүнөөн Кышталыр, чаадыр база чыны өттүр оң удуртулгазын көргөй улуг хөмүздүг паран ажылдар чок ажалдан турганнын түнүшөлдө, Президент анаа чоруп турар үешиле, араан. Ындай-даа болза С. К. Күжүт, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

Ак-Довурак хоорай чагыргазынын даргаы С. К. Күжүт бөгү чурданын кылдып чорудуларына улуг күштү үндүргөн-дир дээрин

Чазактын удуртукчулары түгүнөөн Кышталыр, чаадыр база чыны өттүр оң удуртулгазын көргөй улуг хөмүздүг паран ажылдар чок ажалдан турганнын түнүшөлдө, Президент анаа чоруп турар үешиле, араан.

Ындай-даа болза С. К. Күжүт, чөпшөөрлелди алды, септетилер, бажиң чок килерге бөөр дугайында чугааны база кылган. Ол дугайында тускай дүрүм бар. Чамдык септелге кылып турар бригадалар болгаш эвен-нар ажылын чедир кылдып, харин-даа тарай кылаштыгып, арагаллап турар чижелек база болган. А чамдык байжынарже суг кирер дээрже чедир кылдып, маанынын учурунда суг төктүп, хилис чаргалда-тыннып турар. Ычангаш чедир кылдыңамаан объектилерге сугу амыдындыгы тускай. Манса хамарыштыр тускай комиссия тургускан.

Бо хүннерде 21 бажиңче сугну кирген болгаш чооту олап агай берген. Электр энергиянын талзын-биле улуг бердээштинер чок. Бо бүгү кылдыңын турарың ажалдарын ам чүгөлери контролдоп, септелгени график багаар доозары негетинин келген.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

ПОНЕДЕЛЬНИК

СЕНТЯБРЬ 26
БИРГИ ПРОГРАММА
«ОСТАНКИНО» КАНАЛ
6.30 ЭРТЕН.

ВТОРНИК

СЕНТЯБРЬ 27
БИРГИ ПРОГРАММА
«ОСТАНКИНО» КАНАЛ
6.30 ЭРТЕН.

СРЕДА

СЕНТЯБРЬ 28
БИРГИ ПРОГРАММА
«ОСТАНКИНО» КАНАЛ
6.30 ЭРТЕН.

ЧЕТВЕРГ

СЕНТЯБРЬ 29
БИРГИ ПРОГРАММА
«ОСТАНКИНО» КАНАЛ
6.30 ЭРТЕН.

ПЯТНИЦА

СЕНТЯБРЬ 30
БИРГИ ПРОГРАММА
«ОСТАНКИНО» КАНАЛ
6.30 ЭРТЕН.

СУББОТА

ОКТАБРЬ 1
БИРГИ ПРОГРАММА
«ОСТАНКИНО» КАНАЛ
7.25 Ажылгыр кижинин суббота эртени.

ВОСКРЕСЕНИЕ

ОКТАБРЬ 2
БИРГИ ПРОГРАММА
«ОСТАНКИНО» КАНАЛ
8.10 Олимпийский эртен.

Сентябрь 26-дан октябрь 2-ге чедир
20.40 Тамчыктыг удунар, чаштар».
21.00 МЕДЭЭЛЕР.

ИНИГИ ПРОГРАММА
«РОССИЯ» КАНАЛ
8.00 МЕДЭЭЛЕР.

ИНИГИ ПРОГРАММА
«РОССИЯ» КАНАЛ
8.00 МЕДЭЭЛЕР.

ИНИГИ ПРОГРАММА
«РОССИЯ» КАНАЛ
8.00 МЕДЭЭЛЕР.

ИНИГИ ПРОГРАММА
«РОССИЯ» КАНАЛ
8.00 МЕДЭЭЛЕР.

ИНИГИ ПРОГРАММА
«РОССИЯ» КАНАЛ
8.00 МЕДЭЭЛЕР.

ИНИГИ ПРОГРАММА
«РОССИЯ» КАНАЛ
8.00 МЕДЭЭЛЕР.

ЧАРЛАЛДАР

ТУРИСЧИ АЧЫ-ДУЗА ТӨВУ
Күскү-кышкы сезонда «Красноярское загорье» ден-сана-торниге баар путевкаларын салды турар.

РЕСПУБЛИКАНЫН ВИКТОР КӨК-ОЛ АТТЫГ ХӨРЖҮМ-ШИИ ТЕАТРЫ
49-ку сезонун ажыдып турар. Октябрь айда калдык шилер болуру?

ОКТАБРЬ 1
Кежээ А. Касова — «Черлик»
ОКТАБРЬ 2
Эртен — Р. Киплинг — «Бодунун бажын боду билер Динс»

ОКТАБРЬ 14
Кежээ — В. Серен-оол — «Амдыралдык хээлерин». Баштайгы көргүзүт.

ОКТАБРЬ 15
Кежээ — Н. Гоголь — «Көзөңгөлөр»
ОКТАБРЬ 16
Эртен — А. Сент-Экзюпери — «Бичин тажы». Баштайгы көргүзүт.

ОКТАБРЬ 21
Кежээ — В. Серен-оол — «Амгыралдык хээлерин»
ОКТАБРЬ 22
Кежээ — А. Касова — «Черлик»
ОКТАБРЬ 23
Эртен — Б. Заходер — В. Кимовский — «Дюймовочканын чалынары»

ОКТАБРЬ 29
Кежээ — Б. Нуршай — «Дээри калып — сайыт»
ОКТАБРЬ 30
Эртен — Р. Киплинг — «Бодунун бажын боду билер Динс»

ОКТАБРЬ 1
Кежээ — А. Касова — «Черлик»
ОКТАБРЬ 2
Эртен — Р. Киплинг — «Бодунун бажын боду билер Динс»

РЕДАКЦИЯ КОЛЛЕГИЯЗЫ: Н. С. Базар (кол редакторунун оралакчысы), А. Б. Мунгуш, М. Д. Оюн (харык-салдагы секретарь), М. М. Саая (кол редакторунун оралакчысы), Н. С. Эрген.
РЕДАКЦИЯНЫН ТЕЛЕФОННАРЫ: Кол редактор — 3.43.34; келген кижилер хүдээп алар чеп — 3.34.26; кол редакторунун оралакчылары — 3.34.91; 3.34.17; харысалгалык секретарь — 3.34.92; оралакчылары — 3.45.93.

Тыва Республиканын Парладалык болгаш маалыматтык инфрмация галазы-биле Кургуну кыргызиянын тилгара-фиязы: Кызыл, Шетинкил болгаш Крайчеко кудумчу-зу, бажын № 1.